

UTKAST

Forskrift om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur for sporvei, tunnelbane, forstadsbane og godsbane, samt sidespor, havnespor m.m. (tillatelsesforskriften)

Fastsatt av Samferdselsdepartementet med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m (jernbaneloven) § 2, § 3d, § 3e, § 3f, § 3g, § 4, § 5, § 6, § 7, § 11, § 13, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 22. november 1996 nr 1076 og delegeringsvedtak 4. april 1997 nr. 275, jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 42 e (direktiv 2004/49/EF).

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Forskriften gjelder:

- a) tillatelse til å drive jernbanevirksomhet som omfatter sporvei, tunnelbane, forstadsbane, **godsbane**, museumsbane og lignende, som ikke er en del av det nasjonale jernbanenettet.
- b) jernbanevirksomhet på privateid infrastruktur som brukes bare av eierne til egen godstransport.
- c) drift av sidespor, havnespor, terminalspor og lignende infrastruktur som er tilknyttet det nasjonale jernbanenettet.

§ 1-2. Definisjoner

I forskriften her forstås med:

- a) **det nasjonale jernbanenettet: den jernbaneinfrastruktur som er beregnet på persontransport og/eller godstransport og som forvaltes av Jernbaneverket som infrastrukturforvalter (jf. jernbaneforskriften § 4-2 annet ledd),**
- a) **infrastruktur: sporanlegg med tilhørende grunn og innretninger, signal- og sikringsanlegg, strømforsyningsanlegg og kommunikasjonsanlegg.**

§ 1-3. Virksomhetstillatelser

Virksomheter som vil drive trafikkvirksomhet må ha tillatelse etter kapittel 3,

Virksomheter som vil drive infrastruktur må ha tillatelse etter kapittel 4,

Virksomheter som vil drive trafikkvirksomhet og infrastruktur må ha tillatelser etter både kapittel 3 og 4.

§ 1-4. Ansvar for trafikkstyring

Ansvar for å drive trafikkstyring kan enten ligge hos den virksomheten som har tillatelse til å drive trafikkvirksomhet eller hos den virksomheten som driver kjørevei.

§ 1-5. *Unntak*

Bane for transport av gods til eget bruk hvor transporten foregår på egen infrastruktur innenfor et avgrenset bedriftsområde er unntatt fra jernbaneloven og omfattes ikke av forskriften her.

Jernbanevirksomhet av svært begrenset omfang og der formålet ikke primært er transport av passasjerer eller gods er unntatt fra jernbaneloven og omfattes ikke av forskriften her.

Kabelbane er unntatt fra forskriften her.

§ 1-6. *Myndighetene oppgaver, delegering m.v.*

Statens jernbanetilsyn gir tillatelser til å drive trafikkvirksomhet og infrastruktur.

Statens jernbanetilsyn er tilsynsmyndighet i henhold til jernbaneloven § 3d, § 3e, § 3f, § 3g og § 13.

Statens jernbanetilsyn får den myndighet som tilligger departementet til bl.a. å godkjenne rullende materiell og infrastruktur mv. i henhold til jernbaneloven § 4 og § 5.

Statens jernbanetilsyn utøver tilsyn i henhold til jernbaneloven § 11 og får den myndighet som tilligger departementet i jernbaneloven § 11 femte ledd til å tilbakekalle tillatelser gitt i medhold av loven ved brudd på vilkår og krav som er satt til virksomheten.

Statens jernbanetilsyn kan i forskrift eller enkeltvedtak fastsette nærmere krav til og vilkår for å drive jernbanevirksomhet for å ivareta hensynet til en sikker og hensiktsmessig trafikkavvikling samt miljø etter jernbaneloven § 6, og kan gi nærmere bestemmelser til forskriften her.

Statens jernbanetilsyn kan gjøre unntak fra denne forskriften og tilpasse kravene til den virksomhet som drives.

Samferdselsdepartementet godkjenner transportvilkår og tilleggsavgift for rutegående persontransport etter § 2-1 første ledd i forskriften her.

§ 1-7. *Saksbehandlingsregler*

Dersom ikke annet er særskilt bestemt i forskriften her, gjelder forvaltningslovens saksbehandlingsregler.

Søknad om tillatelser etter forskriften her avgjøres snarest mulig og senest tre måneder etter den dato da alle nødvendige opplysninger er framlagt.

Kapittel 2. Særskilte vilkår for rutegående persontransport

§ 2-1. *Særskilte vilkår for rutegående persontransport*

Departementet skal godkjenne transportvilkår for jernbanevirksomheter som driver rutegående persontransport.

Når fylkeskommunen gir tilskudd til lokal jernbane innen et fylke, fastsetter fylkeskommunen transportvilkår. Fylkeskommunens vedtak i saker om godkjenning av ruteplan, takster og tilskudd kan ikke påklages til departementet.

Departementet skal godkjenne tilleggsavgift for reisende uten gyldig billett.

Kapittel 3. Tillatelse til å drive trafikkvirksomhet

§ 3-1. Krav om tillatelse til å drive trafikkvirksomhet

Virksomheter som vil drive **trafikkvirksomhet** må ha tillatelse utstedt av Statens jernbanetilsyn.

§ 3-2. Vilkår for tillatelse til å drive trafikkvirksomhet

Virksomheten **må være** etablert i Norge **og oppfylle vilkårene i dette kapittel for å få tillatelse til å drive trafikkvirksomhet.**

Tillatelse gis ikke dersom særlige grunner taler mot det.

§ 3-3. Vandel og konkurs

Eieren av virksomheten må ha god vandel og ikke være slått konkurs. Er eieren en juridisk person må daglig leder oppfylle kravene. Det kan i tillegg stilles krav til at andre personer i ledelsen må oppfylle disse kravene.

Kravet til god vandel er oppfylt når personer som nevnt i første ledd:

- a) ikke er dømt for alvorlige straffbare forhold, herunder overtredelse av forretningsmessig art,
- b) ikke er dømt for alvorlige brudd på særlig lovgivning som gjelder transport,
- c) ikke er dømt for alvorlige eller gjentatte brudd på sosialrettslige eller arbeidsrettslige forpliktelser, herunder forpliktelser i henhold til arbeidervern- og arbeidsmiljølovgivningen.

For å dokumentere at kravene til vandel er oppfylt, må det fremlegges politiattest for personer nevnt i første ledd.

§ 3-4. Økonomisk evne

Virksomheten må ha tilfredsstillende økonomisk evne.

For å dokumentere at kravet til økonomisk evne er oppfylt, må foretaket fremlegge en beskrivelse av virksomhetens økonomi og finansiering samt årsregnskap, eller dersom dette ikke er mulig, årsbalansen. Det må fremlegges skatteattest.

§ 3-5. Faglig dyktighet

Krav til faglig dyktighet er oppfylt når virksomheten har eller vil ha en ledelsesorganisasjon som har den kunnskap og/eller erfaring som er nødvendig for å utøve sikker og effektiv driftskontroll.

For å dokumentere at kravene til faglig dyktighet er oppfylt, må det fremlegges følgende dokumentasjon:

- a) beskrivelse av virksomheten som skal drives og organisasjonen,
- b) firmaattest,
- c) opplysninger om faglig dyktighet i ledelsesorganisasjonen, herunder kvalifikasjonskrav.

§ 3-6. Forsikring/garanti

Virksomheten skal være tilstrekkelig forsikret eller ha garanti for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten, herunder dekning av erstatningsansvar i tilfelle ulykker.

For å dokumentere at kravet til forsikring/garanti er oppfylt, må det fremlegges opplysninger om forsikring eller garanti som dekker erstatningsansvar nevnt i første ledd.

§ 3-7. Sikkerhetsstyringssystem m.m.

Virksomheten må ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstiller kravene i **jernbanelovgivningen**.

For å dokumentere at kravene i første ledd er oppfylt må jernbanevirksomheten fremlegge en beskrivelse av hvordan sikkerhetsstyringssystemet sikrer samsvar med krav i eller i medhold av jernbaneloven og andre regler som gjelder for virksomheten.

§ 3-8. Ansvar for virksomheten

Ansvar for virksomheten ligger hos den som innehar tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet. Ansvar omfatter blant annet at virksomheten drives på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og at vilkårene som er satt for virksomheten i eller i medhold av lov er oppfylt.

§ 3-9. Forbud mot overdragelse o.l.

Tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet kan ikke overdras, herunder leies, leases, lånes eller på andre måter overlates til andre.

§ 3-10. Tillatelsens gyldighet

Tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet er gyldig så lenge jernbaneforetaket oppfyller vilkårene i dette kapittel.

§ 3-11. Varsel ved vesentlige endringer av betydning for tillatelsen

Statens jernbanetilsyn skal varsles ved vesentlige endringer som har betydning for tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet, herunder skifte av daglig leder, endringer i eierforhold, for eksempel fusjon, overtakelse eller større endringer i eiersammensetningen, samt funksjonelle eller faktiske endringer med betydning for driften, vesentlige endringer i sikkerhetsstyringssystemet mv. Statens jernbanetilsyn kan i slike tilfeller kreve at det skal søkes om ny tillatelse. Virksomheten kan fortsette mens søknaden behandles dersom sikkerheten ivaretas.

§ 3-12. Suspensjon og tilbakekall

Tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet kan **suspenderes** eller helt eller delvis tilbakekalles av Statens jernbanetilsyn dersom vilkårene i dette kapittel ikke lenger er oppfylt.

Kapittel 4. Tillatelse til å drive infrastruktur

§ 4-1. *Krav om tillatelse til å drive infrastruktur*

Virksomheter som vil drive infrastruktur etter forskriften her, må ha **tillatelse** utstedt av Statens jernbanetilsyn.

§ 4-2. *Vilkår for tillatelse til å drive infrastruktur*

Virksomheten må være etablert i Norge og oppfylle vilkårene i dette kapittel for å få tillatelse til å drive infrastruktur.

Tillatelse gis ikke dersom særlige grunner taler mot det.

§ 4-3. *Vandel og konkurs*

Eieren av virksomheten må ha god vandel og ikke være slått konkurs. Er eieren en juridisk person må daglig leder oppfylle kravene. Det kan i tillegg stilles krav til at andre personer i ledelsen må oppfylle disse kravene.

Kravet til god vandel er oppfylt når personer som nevnt i første ledd:

- a) ikke er dømt for alvorlige straffbare forhold, herunder overtredelse av forretningsmessig art,
- b) ikke er dømt for alvorlige brudd på særlig lovgivning som gjelder transport,
- c) ikke er dømt for alvorlige eller gjentatte brudd på sosialrettslige eller arbeidsrettslige forpliktelser, herunder forpliktelser i henhold til arbeidervern- og arbeidsmiljølovgivningen.

For å dokumentere at kravene til vandel er oppfylt, må det fremlegges politiattest for personer nevnt i første ledd.

§ 4-4. *Økonomisk evne*

Virksomheten må ha tilfredsstillende økonomisk evne.

For å dokumentere at kravet til økonomisk evne er oppfylt, må foretaket fremlegge en beskrivelse av virksomhetens økonomi og finansiering samt årsregnskap, eller dersom dette ikke er mulig, årsbalansen. Det må fremlegges skatteattest.

§ 4-5. *Faglig dyktighet*

Krav til faglig dyktighet er oppfylt når virksomheten har eller vil ha en ledelsesorganisasjon som har den kunnskap og/eller erfaring som er nødvendig for å utøve sikker og effektiv driftskontroll.

For å dokumentere at kravene til faglig dyktighet er oppfylt, må det fremlegges følgende dokumentasjon:

- a) beskrivelse av virksomheten som skal drives og organisasjonen,
- b) firmaattest,
- c) opplysninger om faglig dyktighet i ledelsesorganisasjonen, herunder kvalifikasjonskrav.

§ 4-6. *Forsikring/garanti*

Virksomheten skal være tilstrekkelig forsikret eller ha garanti for erstatningsansvar som kan oppstå på grunn av virksomheten, herunder dekning av erstatningsansvar i tilfelle ulykker.

For å dokumentere at kravet til forsikring/garanti er oppfylt, må det fremlegges opplysninger om forsikring eller garanti som dekker erstatningsansvar nevnt i første ledd.

§ 4-7. Sikkerhetsstyringssystem m.m.

Virksomheten må ha et sikkerhetsstyringssystem som tilfredsstillende kravene i jernbanelovgivningen.

For å dokumentere at kravene i første ledd er oppfylt må jernbanevirksomheten fremlegge en beskrivelse av hvordan sikkerhetsstyringssystemet sikrer samsvar med krav i eller i medhold av jernbaneloven og andre regler som gjelder for virksomheten.

§ 4-8. Ansvar for virksomheten

Ansvar for virksomheten ligger hos den som innehar tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet. Ansvar omfatter blant annet at virksomheten drives på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og at vilkårene som er satt for virksomheten i eller i medhold av lov er oppfylt.

§ 4-9. Forbud mot overdragelse o.l.

Tillatelsen til å drive trafikkvirksomhet kan ikke overdras, herunder leies, leases, lånes eller på andre måter overlates til andre.

§ 4-10. Tillatelsens gyldighet

Tillatelsen til å drive infrastruktur er gyldig så lenge jernbaneforetaket oppfylder vilkårene i dette kapittel.

§ 4-11. Varsel ved vesentlige endringer av betydning for tillatelsen

Statens jernbanetilsyn skal varsles ved vesentlige endringer som har betydning for tillatelsen til å drive infrastruktur, herunder skifte av daglig leder, endringer i eierforhold, for eksempel fusjon, overtakelse eller større endringer i eiersammensetningen, samt funksjonelle eller faktiske endringer med betydning for driften, vesentlige endringer i sikkerhetsstyringssystemet mv. Statens jernbanetilsyn kan i slike tilfeller kreve at det skal søkes om ny tillatelse. Virksomheten kan fortsette mens søknaden behandles dersom sikkerheten ivaretas.

§ 4-12. Tilbakekall

Tillatelsen til å drive infrastruktur kan **suspenderes** eller helt eller delvis tilbakekalles av Statens jernbanetilsyn dersom vilkårene i dette kapittel ikke lenger er oppfylt.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

§ 5-1. Overgangsbestemmelser

Virksomheter som ikke var omfattet av tillatelsesforskriften av 16. desember 2005 nr. 1489 og som kommer inn under forskriften her, må ha søkt om og fått tillatelser etter kapittel 3 og 4 innen 1. januar 2013.

Virksomheter som var omfattet av tillatelsesforskriften av 16. desember 2005 nr. 1489 og som ikke oppfyller krav om tillatelser etter kapittel 3 og 4, må ha søkt om og fått tillatelser innen 1. januar 2016.

§ 5-2. Ikrafttredelse mv.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2011. Samtidig oppheves tillatelsesforskriften av 16. desember 2005 nr. 148

Forskrifter gitt med hjemmel i tillatelsesforskriften av 16. desember 2005 nr. 1489 gjelder fortsatt etter at forskriften her trer i kraft.